

7. ZDRAVILA, PREDPISANA V BOLNIŠNICAH

7.2. ZDRAVILA, PREDPISANA V BOLNIŠNICAH

Skupno je bilo v letu 2023 za zdravila, predpisana v bolnišnicah v Sloveniji porabljenih 90.165.704 EUR (kar je 11 % več kot v preteklem letu), od tega 87 % v splošnih bolnišnicah (78.364.235 EUR), 12 % v specialnih bolnišnicah (10.685.127 EUR) ter 1 % (1.116.342 EUR) v psihiatričnih bolnišnicah, kamor smo uvrstili tudi Oddelek za psihiatrijo UKC Maribor. Največ, več kot 23,3 milijonov EUR, je bilo porabljeno za zdravila bolezni krvi in krvotvornih organov (ATC skupina B), sledijo zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij (skupina J), z 22,8 milijonov EUR, razna zdravila (skupina V), 12,4 milijonov EUR, zdravila z delovanjem na živčevje (skupina N), 7,3 milijonov EUR ter zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji (skupina L), 6,4 milijonov EUR.

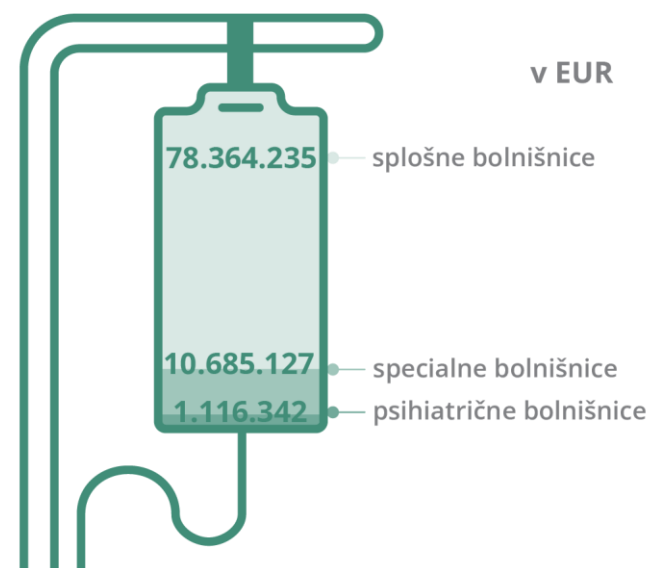
Na podlagi zbirke »Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (NIJZ 66)« je pripravljen pregled porabe vseh predpisanih zdravil v bolnišnicah po posameznih ATC skupinah v številu DDD (definiranih dnevnih odmerkov) ter vrednosti. Prikaz porabe zdravil v vseh bolnišnicah je razdeljen v tri sklope, in sicer je ločeno predstavljena poraba v splošnih, specialnih ter psihiatričnih bolnišnicah.

Podatke o predpisanih zdravilih v letu 2023 je posredovalo 30 bolnišnic, od tega 26 javnih, tri javno financirane zasebne bolnišnice (Diagnostični center Bled, Kirurški sanatorij Rožna dolina, Medicor) ter javni zdravstveni zavod Mladinsko klimatsko zdravilišče Rakitna.

V letu 2023 je bilo v slovenskih bolnišnicah porabljenih 90.165.704 EUR za bolnišnično predpisana zdravila. V splošnih bolnišnicah so, glede na leto 2022, porabili za 11 % več, v psihiatričnih bolnišnicah za 26 % več, vendar je potrebno opozoriti, da je prvič sem štet tudi oddelek za psihiatrijo UKC Maribor ter v specialnih bolnišnicah za 5 % več finančnih sredstev za bolnišnično predpisana zdravila.

Za celostno sliko porabe zdravil v bolnišnicah pa je pregled porabe bolnišničnih zdravil dopolnjen tudi s porabo dragih bolnišničnih zdravil (Seznam B) ter porabo ampuliranih zdravil in drugih zdravil za ambulantno zdravljenje v okviru ločeno zaračunljivega materiala (LZM) (Seznam A), ki se sicer spremljajo ločeno, podatke pa prejmemo iz Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

7.2. Slika 1: **Vrednost porabljenih zdravil v vseh bolnišnicah¹⁾**, po specialnostih bolnišnic, Slovenija, 2023

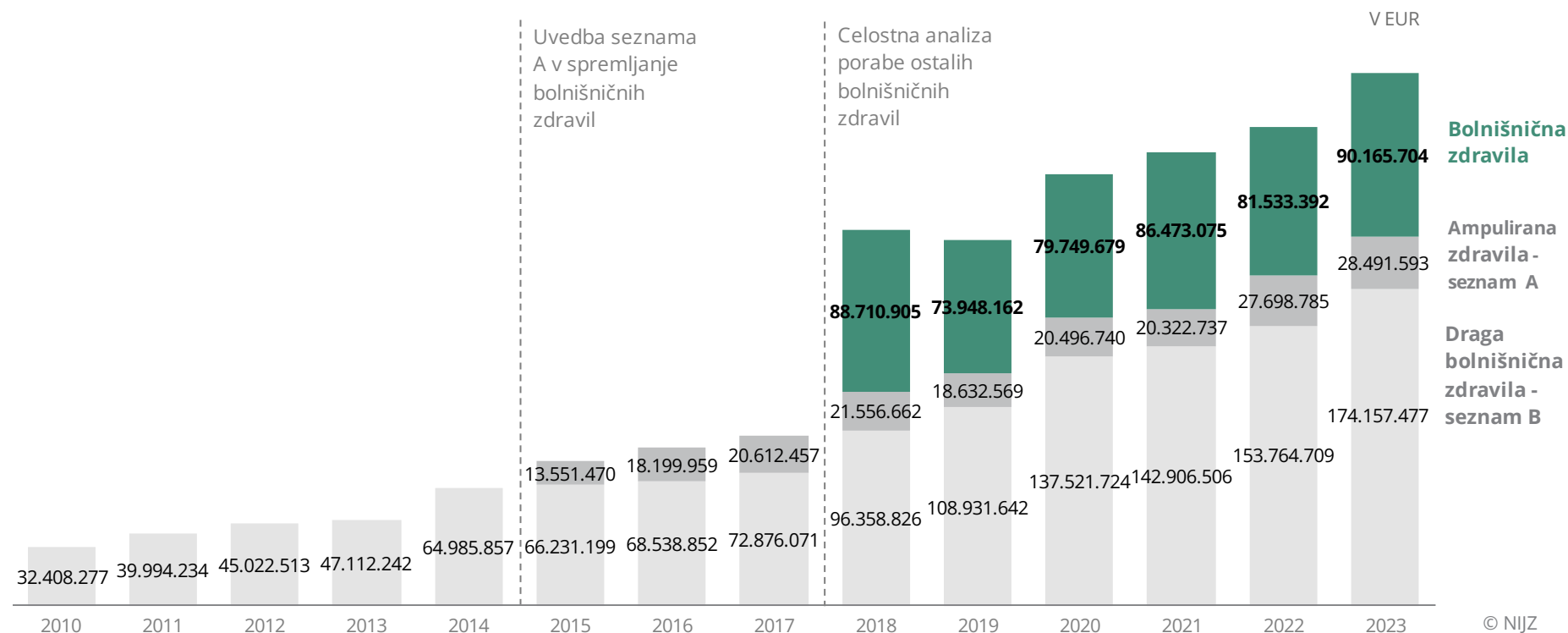

¹⁾ Brez zdravil iz seznama B in seznama A izdanih zdravil na recept.
Viri: Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (NIJZ 66).

I. VREDNOST PORABLJENIH ZDRAVIL V BOLNIŠNICAH

7.2. Slika 2: **Trend porabe vseh zdravil, predpisanih v bolnišnicah, vključno zdravil iz seznama B in seznama A, Slovenija, 2010–2023**

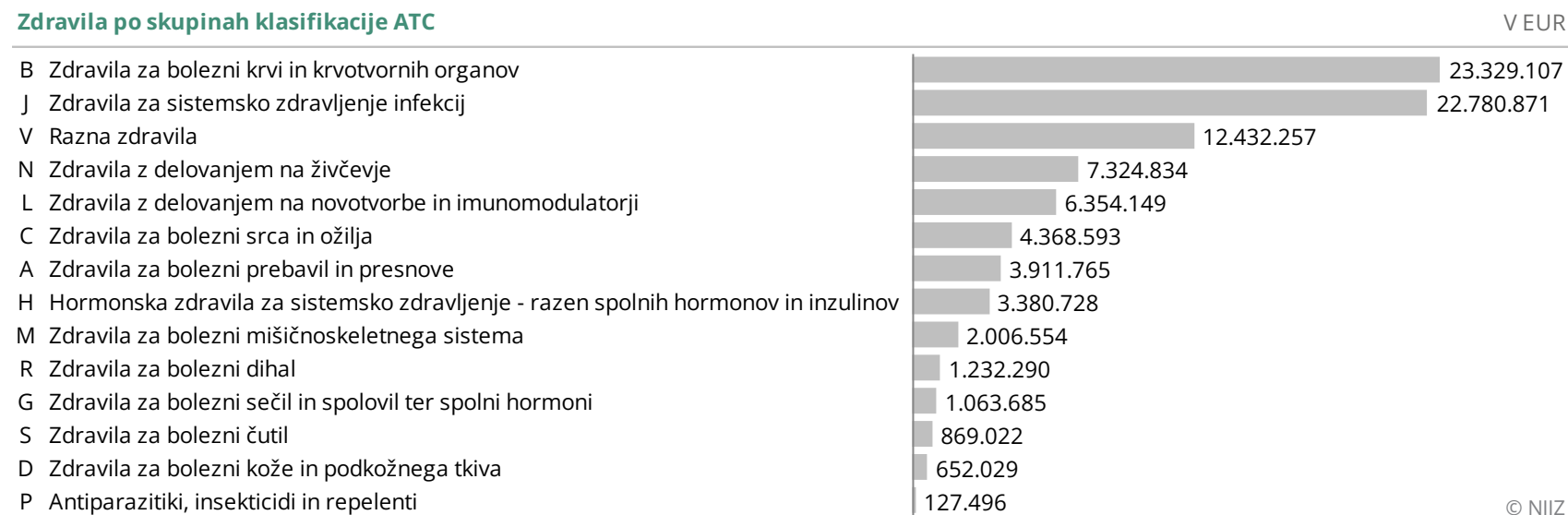

Viri: Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (NIJZ 66)

Zdravila, porabljena v bolnišnicah, zajemajo vsa porabljena zdravila po posameznih ATC skupinah. Dodatno je prikazana poraba tudi dragih bolnišničnih zdrav (Seznam B) ter poraba ampuliranih zdravil in drugih zdravil za ambulantno zdravljenje v okviru ločeno zaračunljivega materiala (LZM) (Seznam A), katera se spremljata ločeno.

Ker je bila celostna analiza porabe vseh predpisanih bolnišničnih zdravil prvič pripravljena šele za leto 2018, trendov skupne porabe do leta 2018 ni mogoče prikazati.

Trend predpisovanja vseh zdravil, predpisanih v bolnišnicah je naraščajoč, prav tako trend predpisnih dragih bolnišničnih zdravil (seznam B) in trend predpisovanja ampuliranih zdravil (seznam A), ki je bil uveden v letu 2014.

7.2. Slika 3: **Skupna vrednost porabljenih zdravil v bolnišnicah**, po glavnih ATC skupinah, brez zdravil iz seznama B in seznama A, Slovenija 2023

Viri: Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (NIJZ 66).

V letu 2023 je bilo največ,

- **več kot 23,3 milijonov EUR, porabljeno za zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov (ATC skupina B),**
- s skoraj 22,8 milijoni EUR sledijo zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij (ATC skupina J),
- z 12,4 milijoni EUR, razna zdravila (ATC skupina V),
- s 7,3 milijoni EUR, zdravila z delovanjem na živčevje (ATC skupina N)
- ter s skoraj 6,4 milijoni EUR, zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji (ATC skupina L).

7.2. Tabela 1: **Vrednost porabljenih zdravil v bolnišnicah**, po glavnih ATC skupinah in specialnosti bolnišnic, brez zdravil iz seznama B in seznama A, Slovenija 2023

V EUR

Zdravila po skupinah klasifikacije ATC 1)	Splošne	Specialne	Psihiatrične	SKUPAJ
A Zdravila za bolezni prebavil in presnove	2.950.459	808.748	152.559	3.911.766
B Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov	20.959.109	2.273.193	96.805	23.329.107
C Zdravila za bolezni srca in ožilja	4.126.591	199.535	42.467	4.368.593
D Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva	559.329	75.048	17.652	652.029
G Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni	977.862	79.265	6.559	1.063.686
H Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje - razen spolnih hormonov in inzulinov	3.091.363	279.498	9.867	3.380.728
J Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij	20.740.397	1.962.332	78.141	22.780.870
L Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji	4.910.167	1.438.861	5.121	6.354.149
M Zdravila za bolezni mišičnoskeletnega sistema	1.859.922	131.226	15.407	2.006.555
N Zdravila z delovanjem na živčevje	5.908.625	799.653	616.556	7.324.834
P Antiparazitiki, insekticidi in repelenti	125.243	1.696	557	127.496
R Zdravila za bolezni dihal	990.644	202.034	39.612	1.232.290
S Zdravila za bolezni čutil	845.951	11.601	11.469	869.021
V Razna zdravila	9.998.503	2.414.110	19.644	12.432.257
SKUPAJ	78.364.235	10.685.127	1.116.342	90.165.704

¹⁾ Iz prikaza je izločena skupina Zdravil brez ATC kode.

Viri: Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (NIJZ 66).

V splošnih bolnišnicah je bilo največ porabljenih zdravil za bolezni krvi in krvotvornih organov (ATC skupina B), 20.959.109 EUR, za zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij (ATC skupina J), 20.740.397 EUR, za razna zdravila (ATC skupina V), 9.998.503 EUR ter za zdravila z delovanjem na živčevje (ATC skupina N), 5.908.625 EUR.

V specialnih bolnišnicah je bilo največ porabljenih zdravil za razna zdravila (ATC skupina V), 2.414.110 EUR, za bolezni krvi in krvotvornih organov (ATC skupina B), 2.273.193 EUR ter za zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij (ATC skupina J), 1.962.332 EUR.

Potrebno je poudariti, da se v specialnih bolnišnicah, kjer se porabi največ zdravil ATC skupin B in L, le-te beležijo predvsem v okviru seznama B (draga bolnišnična zdravila).

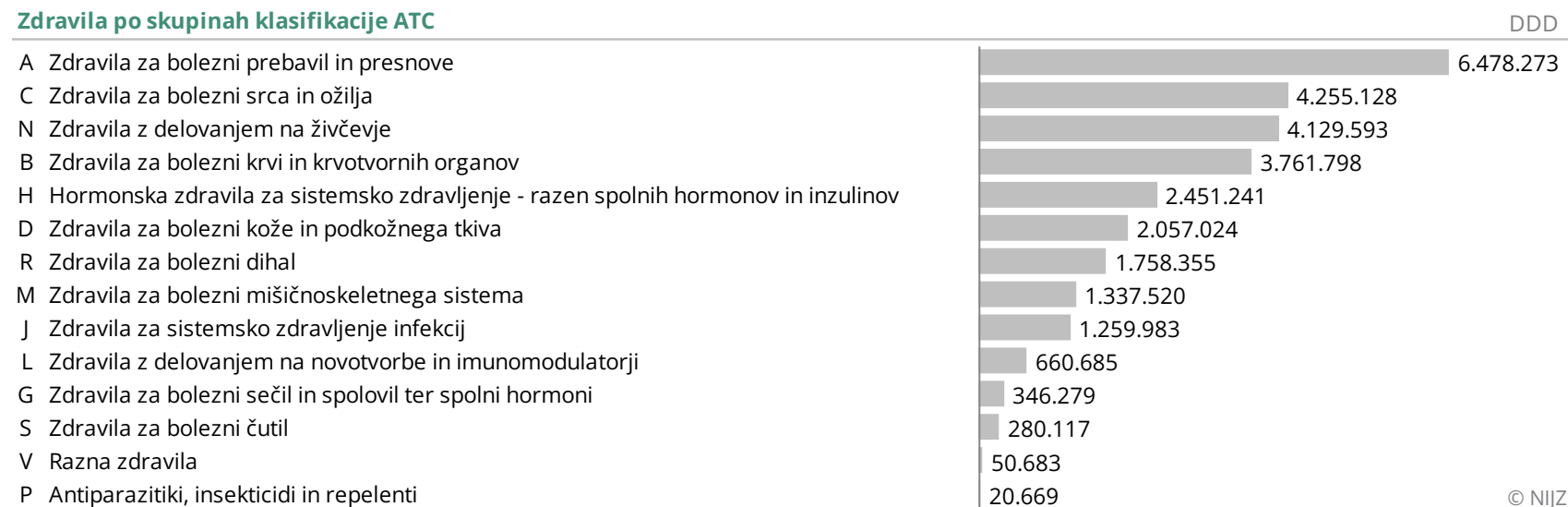
V psihiatričnih bolnišnicah je bilo največ porabljenih zdravil z delovanjem na živčevje (ATC skupina N), 616.556 EUR ter zdravil za bolezni prebavil in presnove (ATC skupina A), 152.559 EUR.

II. PORABA ZDRAVIL V BOLNIŠNICAH, PRIKAZANA V DDD

7.2. Slika 4: **Skupna poraba zdravil v DDD** po posameznih ATC skupinah, Slovenija 2023

Zdravila po skupinah klasifikacije ATC

© NIJZ

Viri: Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (NIJZ 66).

Skupno je bilo v letu 2023 **porabljenih 28.847.348 definiranih dnevni odmerkih (DDD) zdravil**, kar je za 0,4 % manj kot leta 2022, od tega:

- v splošnih bolnišnicah **21.706.607 DDD**,
- v specialnih **4.520.881 DDD** in
- v psihiatričnih **2.619.859 DDD**.

Največ je bilo porabljenih zdravil za bolezni prebavil in presnove (ATC skupina A), 6.478.273 DDD, zdravil za bolezni srca in ožilja (ATC skupina C) – 4.255.128 DDD ter zdravil z delovanjem na živčevje (ATC skupina N), 4.129.593 DDD.

Potrebno je poudariti, da vsa zdravila, ki se predpisujejo v bolnišnicah, nimajo določenega DDD, zato podatki niso povsem točni oz. primerljivi s porabljenimi zdravili, predpisanimi na recept.

7.2. Tabela 2: **Skupna poraba zdravil v DDD po posameznih ATC skupinah in sklopih bolnišnic, Slovenija 2023**

DDD

Zdravila po skupinah klasifikacije ATC	Splošne	Specialne	Psihiatrične	SKUPAJ
A Zdravila za bolezni prebavil in presnove	5.000.664	796.262	681.347	6.478.273
B Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov	3.166.819	427.415	167.565	3.761.798
C Zdravila za bolezni srca in ožilja	3.564.082	430.050	260.996	4.255.128
D Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva	1.187.864	786.535	82.625	2.057.024
G Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni	290.186	38.036	18.057	346.279
H Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje - razen spolnih hormonov in inzulin	1.915.230	514.368	21.643	2.451.241
J Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij	1.075.738	158.117	26.128	1.259.983
L Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji	265.922	390.169	4.594	660.685
M Zdravila za bolezni mišičnoskeletnega sistema	1.009.658	230.420	97.442	1.337.520
N Zdravila z delovanjem na živčevje	2.530.052	444.492	1.155.049	4.129.593
P Antiparazitiki, insekticidi in repelenti	19.581	549	538	20.669
R Zdravila za bolezni dihal	1.373.807	291.092	93.456	1.758.355
S Zdravila za bolezni čutil	260.164	9.836	10.117	280.117
V Razna zdravila	46.841	3.539	303	50.683
SKUPAJ	21.706.607	4.520.881	2.619.859	28.847.347

Viri: Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (NIJZ 66).

V splošnih bolnišnicah je bilo največ porabljeno za zdravila za bolezni prebavil in presnove (ATC skupina A), 5.000.664 DDD, sledijo zdravila za bolezni srca in ožilja (ATC skupina C), 3.564.082 DDD in zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov (ATC skupina B), 3.166.819 DDD.

V specialnih bolnišnicah je bilo največ porabljeno za zdravila za bolezni prebavil in presnove (ATC skupina A), 796.262 DDD, sledijo zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva (ATC skupina D), 786.535 DDD in hormonskih zdravil za sistemsko zdravljenje - razen spolnih hormonov in insulinov (ATC skupna H), 514.368 DDD.

V psihiatričnih bolnišnicah je bilo največ porabljeno za zdravila za zdravila z delovanjem na živčevje (ATC skupina N), 1.155.049 DDD, sledijo zdravila za bolezni prebavil in presnove (ATC skupina A), 681.347 DDD in zdravila za bolezni srca in ožilja (ATC skupina C), 260.996 DDD.

DEFINICIJE

NAZIV	OKRAJŠAVA	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANGL. IZRAZ
Ampulirana zdravila	Seznam A	Vsa ampulirana zdravila in druga zdravila za ambulantno zdravljenje v okviru ločeno zaračunljivega materiala (LZM) (Seznam A), ki ga definira in posodablja Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije vsake tri mesece.		List A
Anatomsko-terapevtsko-kemična klasifikacija zdravil	ATC	Anatomsko-terapevtsko-kemična klasifikacija zdravil je mednarodni, univerzalni klasifikacijski sistem za zdravila. Klasifikacija ATC služi kot orodje v raziskavah o porabi zdravil, pri čemer je osnovni namen tovrstnih raziskav izboljšanje kakovosti uporabe zdravil. Klasifikacijski sistem ATC razvršča zdravila glede na njihovo glavno indikacijo (pri večkomponentnih zdravilih se indikacija nanaša na glavno učinkovino).		The WHO Anatomical Therapeutic Chemical (ATC) classification
Definirani dnevni odmerek	DDD	Po definiciji je definirani dnevni odmerek (Defined Daily Dose, DDD) statistična enota, ki jo je Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) opredelila za določitev porabe zdravila. DDD-ji se uporabljajo za standardizirane primerjave porabe različnih zdravil med seboj ali med okolji z različnimi sistemi zdravstvenega varstva. DDD je povprečni vzdrževalni odmerek zdravila, ki ga odrasel bolnik prejme v enem dnevu za zdravljenje glavne indikacije zdravila. Predstavlja teoretično vrednost, s katero poenotimo prikaz porabe zdravil. Dejansko odmerjanje se lahko zelo razlikuje od teoretično določenih vzdrževalnih odmerkov. Odmerjanje je vedno individualno prilagojeno in je odvisno od indikacije, spola, starosti in teže oziroma druge individualne značilnosti posameznika.	Število DDD v posameznem pakiranju zdravila je zmnožek količine zdravilne učinkovine v eni farmacevtski obliki (npr. 20 mg v eni tableti) ter števila farmacevtskih oblik v enem pakiranju (npr. škatla z 28 tabletami). Primer: DDD za rosuvastatin znaša 10 mg. V škatli z 28 20-miligramskimi tabletami je 56 DDD. Vsa zdravila nimajo določenega definirane dnevnega odmerka.	Defined daily doses (DDD)
Draga bolnišnična zdravila	Seznam B	Vsa draga bolnišnična zdravila (Seznam B), ki jih definira Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki tudi posodabljan seznam B z novo razvrščenimi zdravili, ki jih lahko izvajalci, v skladu z omejitvijo predpisovanja, zaračunajo v breme zdravstvenega zavarovanja.		List B

NAZIV	OKRAJŠAVA	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANGL. IZRAZ
Psihiatrična bolnišnica	PSIH	Psihiatrične bolnišnice so definirane kot ustanove z licenco, ki se primarno ukvarjajo z izvajanjem diagnostike in medicinskega zdravljenja ter nadzora duševno obolelih bolnišničnih bolnikov in bolnikov, ki se zdravijo zaradi bolezni odvisnosti. Za zdravljenje je navadno potrebna podaljšana ležalna doba v bolnišničnem okolju z nastanitvenimi in prehranjevalnimi objekti. V objektu so na razpolago storitve psihiatra, psihologa in socialnega delavca. Te bolnišnice navadno opravljajo tudi druge storitve, kot so specialistično-ambulantne storitve, klinično laboratorijsko testiranje, diagnostični rentgen in elektroencefalografske preglede.	Prikazi v publikaciji zajemajo naslednje izvajalce: – Psihiatrična bolnišnica Begunje (PB Begunje) – Psihiatrična bolnišnica Idrija (PB Idrija) – Psihiatrična bolnišnica Ormož (PB Ormož) – Psihiatrična bolnišnica Vojnik (PB Vojnik) – Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana (UPK LJ) Opomba - Oddelek za psihiatrijo, ki deluje znotraj UKC Maribor ni posebej izpostavljen. Poraba zdravil je zajeta v skupni porabi zdravil UKC Maribor.	
Specialna bolnišnica	SPEC	Specialne bolnišnice so definirane kot ustanove z licenco, ki se primarno ukvarjajo z diagnostiko in medicinskim zdravljenjem bolnišničnih bolnikov s specifično vrsto bolezni ali zdravstvenim stanjem (razen duševnih bolezni in odvisnosti). Sem spadajo torej bolnišnice, ki zagotavljajo dolgotrajno oskrbo kronično bolnih in bolnišnice, v katerih se izvaja rehabilitacija in z njo povezane storitve za osebe s posebnimi potrebami in invalidne osebe. Te bolnišnice lahko izvajajo tudi druge storitve, kot so specialistično-ambulantne storitve, storitve diagnostičnega rentgena, kliničnega laboratorija, operacijske sobe, fizioterapijo, izobraževalne in poklicne storitve ter storitve psihologa in socialnega delavca.	Prikazi v publikaciji zajemajo 13 specialnih bolnišnic: JAVNE BOLNIŠNICE: – Bolnišnica Sežana – Bolnišnica Topolšica – Bolnišnica za ginekologijo in porodništvo Kranj (BGPK) – Bolnišnica za ženske bolezni in porodništvo Postojna – Bolnišnica za otroke Šentvid pri Stični (CZBO) – Onkološki inštitut Ljubljana (ONKO) – Ortopedska bolnišnica Valdoltra – Univerzitetna klinika za pljučne bolezni in alergijo Golnik – Univerzitetni rehabilitacijski inštitut republike Slovenije (URI Soča) ZASEBNE BOLNIŠNICE V JAVNI MREŽI – Diagnostični center (DC) Bled – Kirurški sanatorij Rožna dolina – Medicor JAVNI ZDRAVSTVENI ZAVOD Mladinsko klimatsko zdravilišče Rakitna	

NAZIV	OKRAJŠAVA	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANGL. IZRAZ
Splošna bolnišnica	SB	Splošne bolnišnice so definirane kot ustanove z licenco, ki se primarno ukvarjajo z diagnostiko in medicinskim zdravljenjem (tako kirurškim kot ne-kirurškim) bolnišničnih bolnikov s širokim spektrom zdravstvenih stanj. Te ustanove lahko izvajajo tudi druge storitve, kot so specialistično-ambulantne storitve, anatomska patologijo, diagnostični rentgen, storitve kliničnega laboratorija, operacijske sobe za razne postopke in lekarniške storitve.	Prikazi v publikaciji zajemajo dvanajst izvajalcev: – Splošna bolnišnica Brežice (SB Brežice) – Splošna bolnišnica Celje (SB Celje) – Splošna bolnišnica Izola (SB Izola) – Splošna bolnišnica Jesenice (SB Jesenice) – Splošna bolnišnica Murska Sobota (SB MS) – Splošna bolnišnica Novo mesto (SB NM) – Splošna bolnišnica dr. Jožeta Potrča Ptuj (SB Ptuj) – Splošna Bolnišnica dr. Franca Derganca Nova Gorica (SB NG) – Splošna bolnišnica Slovenj Gradec (SB SG) – Splošna bolnišnica Trbovlje (SB Trbovlje) – Univerzitetni klinični center Ljubljana (UKC LJ) – Univerzitetni klinični center Maribor (UKC MB)	

SEZNAM SLIK

7.2. Slika 1: Vrednost porabljenih zdravil v vseh bolnišnicah¹⁾ , po specialnostih bolnišnic, Slovenija, 2023	2
7.2. Slika 2: Trend porabe vseh zdravil, predpisanih v bolnišnicah, vključno zdravil iz seznama B in seznama A , Slovenija, 2010–2023	3
7.2. Slika 3: Skupna vrednost porabljenih zdravil v bolnišnicah , po glavnih ATC skupinah, brez zdravil iz seznama B in seznama A, Slovenija 2023	4
7.2. Slika 4: Skupna poraba zdravil v DDD po posameznih ATC skupinah, Slovenija 2023	6

SEZNAM TABEL

7.2. Tabela 1: Vrednost porabljenih zdravil v bolnišnicah , po glavnih ATC skupinah in specialnosti bolnišnic, brez zdravil iz seznama B in seznama A, Slovenija 2023 .	5
7.2. Tabela 2: Skupna poraba zdravil v DDD po posameznih ATC skupinah in sklopih bolnišnic, Slovenija 2023	7